

AZ IRAT ELEKTRONIKUS IRATRÓL
KÉSZÍTETT MÁSOLAT

PESTI KÖZPONTI KERÜLETI BÍRÓSÁG
KÉSZÍTÉSI IRODA

135/7

képviselésében eljár:

Tárgy: Alkotmányjogi panasz a Pesti Központi Kerületi Bíróság 12.P.85.844/2021/31. sorszámú ítélete és a Fővárosi Törvényszék 52. Pkf. 631.043-2022/7. sorszámú ítélete ellen

Mélyen Tisztelt Alkotmánybíróság!

I. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 27. § alapján – a [REDACTED] (Budapest) és pertársa felpereseknek – a [REDACTED] (Budapest) alperes indítványozó ellen megállapítás iránti igény tárgyában született bírósági határozatok ellen

az alperes képviselésében, valamint a Dr. Galambos Károly Ügyvédi Iroda (a továbbiakban: GKÜI) indítványozó nevében az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg:

- a Pesti Központi Kerületi Bíróság 12. P. 85.844/2021/31. sorszámú, 2022. február 9-én kelt végzése és
- a Fővárosi Törvényszék 52.Pf. 631.043/2021/7. sorszámú, 2022. május 17. kelt és jogerős ítélete alaptörvény-ellenességét a perköltség tekintetében, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően az ítéletek perköltség elutasítására vonatkozó rendelkezését semmisítse meg.

II. Kérem Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 26.§ (1) bekezdése alapján állapítsa meg, hogy a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (6) bekezdése alaptörvény ellenes, és a jogszabályi rendelkezést semmisítse meg:

E miniszteri rendeleti szabályozás a következő:

Az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 131. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 0 2 0 0 6 - 0 / 2022	
Érkezett: 2022 SZEPT 0 5. 1	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 32 db	<i>du</i>

Kérelmek indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A) Előzmények

1) Néhai [REDACTED] örökhagyó és az alperes 1956. óta az örökhagyó 2019. május 14. napján bekövetkezett haláláig házastársak voltak. Az örökhagyó 2019. január 7. napján írásbeli magánvégrendeletet tett, amelyben úgy rendelkezett, hogy az 1/2 tulajdonát képező [REDACTED] alatti ingatlant, a lakásban található ingóságokat és két darab gépjárművét az alperes örökölje.

2) A [REDACTED] hrsz. alatt nyilvántartott, természetben [REDACTED] szám alatt található kivett lakóház, gazdasági épület megjelölésű ingatlan 2015. április 14. napjától az alperes 1/1 arányú tulajdonát képezte. A tulajdonszerzés jogcímeként az ingatlan-nyilvántartásba vétel került feltüntetésre. Az írásbeli magánvégrendeletben az örökhagyó ezen ingatlanra vonatkozóan rendelkezést nem tett.

3) [REDACTED] közjegyző 11046/Ü/1608/2019/22. számú hagyatékátadó végzésével az örökhagyó hagyatéka tárgyában az alperes, továbbá a felperesek és a perben nem álló [REDACTED] törvényes örökös között létrejött egyezséget jóváhagyta és megállapította, hogy az örökhagyó írásbeli magánvégrendelete alapján az 1/2 tulajdoni hányadot képező [REDACTED] szám alatti ingatlan, az ingatlanban található ingóságok, illetve

a két gépjármű 1/2 tulajdoni hányada tekintetében öröklésre jogosult az alperes. A hagyatéki eljárásban a felperesek, valamint [REDACTED] 3.242.983 Ft kötelekrész iránti igényt terjesztettek elő, amelyet az alperes elismert és kijelentették, hogy ezzel a kötelekrész iránti igényüket teljes mértékben kielégítettnek tekintik a végrendeleti örökössel szemben, az örökhagyó hagyatékával kapcsolatban sem most, sem a jövőben semminemű további követelést nem kívánnak támasztani.

4) A felperesek keresetükben kérték, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a [REDACTED] hrsz. alatt nyilvántartott, természetben [REDACTED] szám alatti ingatlan 1/2 tulajdoni hányada az örökhagyó tulajdonát képezte házassági vagyontöredék címén az örökhagyó halálának időpontjában, valamint perköltségben történő marasztalást kérték.

5) Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és perköltségben történő marasztalást kért. Arra hivatkozott, hogy a keresetlevél érdemi elbírálásra alkalmatlan, mivel nem vonták perbe a felperesek a harmadik törvényes örököst, [REDACTED]. Hivatkozott a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 172. § (3) bekezdésére, arra, hogy a megállapítási kereset előterjesztésének feltételei nem állapíthatók meg, továbbá arra, hogy felpereseknek a hagyatéki eljárás alatt nem volt olyan hivatkozásuk, hogy az ingatlan 1/2 tulajdoni hányada az örökhagyó tulajdonát képezte volna. Egyebekben állította, hogy az alperes különvagyona az ingatlan, valamint, hogy a felek között a hagyatéki eljárásban egyezségkötésre került sor, kötelekrészi igény fejében a felperesek lemondtak valamennyi

hagyatékából származó igényükről. Álláspontja szerint póthagyatéki eljárásnak kellett volna megelőznie a pert, illetve a hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény (Htv.) 105. § (2) bekezdésében foglalt eljárás megindítására lett volna lehetőség, ezért a per megszüntetését kérte a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja és 176. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozással. Érdemi védekezésként arra hivatkozott, hogy nem tartozott vagyonközösségbe az ingatlan, az az alperes különvagyonára. Az alperest egy gyerekrész illetné meg abban az esetben is, ha alapos lenne a felpereseknek a keresete, így a felperesek legfeljebb 1/8-ad részre tarthatnának igényt. A hagyatékátadó végzésben foglaltak szerint az örökösök az egyezségről lemondtak valamennyi további esetleges igényükről, így az már a perben nem érvényesíthető.

B) Az I. fokú bíróság 12. P. 85.844/2021/31. sorszámú ítélete

6) A Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) a 12. P.85.844/2021/31. sorszámú, 2021. november 18. napján kelt ítéletével felperesek keresetét elutasította, kötelezte őket alperes javára 254.000,- Ft első fokú perköltség megfizetésére. [I/1 irat]

Az ítélet indokolásának [26] bekezdésében a bíróság a perköltség tekintetében az alábbiakat rögzítette:

[26] Tekintettel arra, hogy a felperesek pervesztesek lettek, a bíróság a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte őket az alperes ügyvédi munkadíjából álló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján a felszámítottához képest mérsékelt összegben megállapított ügyvédi munkadíjból álló, 254.000,- Ft perköltség megfizetésére. A bíróság az alperesi képviselő által előterjesztett, 1.000.000,- Ft összeget meghaladó perköltség-igényt eltúlzottnak tartotta tekintettel arra, hogy az ügyben a bíróság perfelvételi tárgyaláson a perfelvételt lezárta, majd bizonyítás nélkül, a rendelkezésre álló iratok alapján az első tárgyaláson ítéletet hozott, így a jogi képviselő által kifejtett tevékenység nem állt arányban az előterjesztett perköltség-igénnyel.

7) Alperes indítványozó a perköltség tekintetében 2021. december 6-án kelt beadványában a 31. sorszámú ítélet ellen fellebbezést terjesztett elő [I/2 és I/3 irat]. Kérte az első fokú ítéletnek a Pp. perköltségre vonatkozó részében történő megváltoztatását, és a 254.000,- Ft perköltség felemelését 1.066.000,- Ft összegre. A fellebbezési költségét 20.300,- Ft összegben számította fel.

Alperes fellebbezésében kiemelte, hogy az ügyvédi díjszabás alapján vállalta a per vitelét, alperessel nem kötött díjazásra vonatkozó megállapodást (mint ahogy felperesek az erre vonatkozó szerződés alapján 900.000,- Ft díjazást és tárgyalásonként 50.000,- Ft munkadíjra kötöttek megállapodást a felperesek jogi képviselőjével.). AZ ingatlan – felperesek által csatolt adó- és értékbizonyítvány alapján megjelölt 44 millió Ft-os értékéhez képest a felperesek által érvényesített igény 22 millió Ft volt, a felperesekkel szemben erre tekintettel számított fel személyenként 533.000,- Ft-ot. A fellebbezési per tárgy értéket 812.000,- Ft-ban jelölte meg a megítélet és a felemelésre igényelt perköltség különbözeteként (1.066.000,- Ft – 254.000,-Ft), amely után fellebbezési illetéket megfizetett.

8) Az elsőfokú bíróság – feltehetően alperes fellebbezésében foglalt érvelésére tekintettel – a 2021. december 16. napján kelt 12.P.85.844/2021/41. sorszámú végzésével a felpereseknek az alperes ellen megállapítás iránt indított perében a bíróság a 2021. november 18. napján kelt 12.P.85.844/2021/31. számú ítélete indokolásának [26] bekezdését akként javítja ki, hogy a bíróság az alperesi képviselőnek járó ügyvédi munkadíj mérsékléséről a

32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján rendelkezett. A végzés ellen a bíróság a fellebbezést kizárta.[I/4 irat]

9) A kerületi bíróság a 2021. november 23. napján kelt 32. sorszámú végzésében bíróság tájékoztatta a feleket, hogy az ítélet írásba foglalása során észlelte, hogy az ítélet rendelkező részében nem rendelkezett az eljárás megszüntetésére irányuló kérelem elutasításáról, ezért az ítélet kiegészítése szükséges.

Felhívta a bíróság a feleket, hogy 8 napon belül nyilatkozzanak arra vonatkozóan, hogy a Pp. 355. § (5) bekezdés b) pontja alapján hozzájárulnak-e ahhoz, hogy a bíróság az ítélet kiegészítéséről tárgyaláson kívül döntsön. Amennyiben a felek a fenti határidőben nem nyilatkoznak, vagy bármelyik fél tárgyalás tartását kéri, a bíróság az ítélet kiegészítésére tárgyalást tűz ki.[I/5 irat]

Alperes a 2021. november 28.napján a 32.sorszámú végzésre tett észrevétel tekintetében az ítélet kiegészítésének mellőzését kérte, hivatkozva arra, hogy a Pp. alapján az ítélet kiegészítésének nincs helye. Kérelmét azzal támasztotta alá, hogy az alperes az eljárás megszüntetése iránti kérelmét az ellenkérelmében terjesztette elő elsődleges kérelemként. Mivel a bíróság a tárgyaláson a másodlagos kérelemről – a 31. sorszámú ítéletével - a kereset elutasításáról döntött, az eljárás megszüntetése iránti kérelem okafogyottá vált. Utalt továbbá arra, hogy az eljárás megszüntetése iránti kérelemről a döntés végzéssel történik, így az ítélet kiegészítésének nincs helye. Egyébként pedig az ügyben nincs el nem bírált kereseti kérelem, amely döntést igényelne.[I/6 irat]

Az elsőfokú bíróság a 2021. december 2-án kelt – hivatalból hozott - 12.P.85.844/2021/35.sorszámú végzésével 2021. december 21. napjára tárgyalást tűzött ki az ítélet kiegészítésére.

10) A bíróság a 12.P.85.844/2021/42. sorszámú kiegészítő ítéletében az alábbi határozatot hozta [I/7 irat]:

„A bíróság a 2021. november 18. napján kelt 12.P.85.844/2021/31. számú ítélete rendelkező részét az alábbi második bekezdéssel egészíti ki:

*„A bíróság az alperes által az eljárás megszüntetése iránt előterjesztett kérelmet elutasítja.”
A kiegészítő ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzett, de jelen bíróságnál 3 példányban előterjesztett fellebbezésnek van helye.”*

A bíróság a 43. sorszámú végzésével a 42. sorszámú kiegészítő ítélet jogerejét 2022. február 11. napjában állapította meg.

11) Alperes a 41. sorszámú hivatalból hozott kijavító végzés tekintetében 2022. március 18. napján kelt beadványában eljárás szabálytalansága miatti kifogást és kijavítási kérelmet terjesztett elő. [I/8 irat] Alperes jelezte, hogy az ítéletben nem volt semmiféle elírás, így kijavításnak sem volt helye, mert az ítélet kihirdetésekor a bíróság a 32/2003.(VIII. 22.)IM rendelet 2. § (2) bekezdésére hivatkozott, ez került az ítéletbe, és a fellebbezésében alperes ezen törvényi rendelkezés alapján támadta az első fokú ítéletet fellebbezéssel. Hivatkozott arra, hogy a kijavításnak a Pp. 352. § (1) bekezdése alapján nem volt helye, amelyre tekintettel kérte a 41. sorszámú végzés mellőzését.

12) Az alperesnek az eljárás szabálytalansága miatti kifogását és kijavítási kérelmét a kerületi bíróság a 2022. március 31. napján kelt 12.P.85.844/2021/45. sorszámú

végzésével bírálta el, és a kifogást és kijavítási kérelmet elutasította. A végzés ellen a fellebbezést kizárta [I/9 irat].

C) Az első fokú ítélet elleni fellebbezést elbíráló, a Fővárosi Törvényszék 52. Pf. 631.043/2021/7. sorszámu – 2022. május 17. napján jogerős ítélete

13) A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2022. május 17. napján kelt 52. Pf. 631.043/2021/7. sorszámu ítélete, az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezését helybenhagyta. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek egyetemleges jogosultsággal 20.300 (húszezer-háromszáz) Ft másodfokú perköltséget. [I/10 irat]

14) A Fővárosi Törvényszék II. fokú ítélete az alábbi – az alkotmányjogi panasz tekintetében releváns - indokolást tartalmazza:

[20] A fellebbezés nem alapos.

[21] Az elsőfokú bíróság a 45. sorszámu végzésével elutasította az alperes eljárás szabálytalansága iránti kifogását és kijavítás iránti kérelmét. Mivel az alperes vitatta ezen végzés jogszerűségét, a másodfokú bíróság elsődlegesen az elsőfokú bíróság ezen végzését vizsgálta meg.

[22] Az eljárás adataiból az állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság 2021. november 18-án meghozott ítélete az alperes részére 2021. november 23-án kézbesítésre került. Az ítélet ellen az alperes 2021. december 6. napján nyújtott be fellebbezést. Az elsőfokú bíróság 2021. december 16. napján hozta meg a 41. sorszámu kijavító végzését, amellyel ítélete indokolásának [26] bekezdését akként javította ki, hogy az alperesi képviselőnek járó ügyvédi munkadíj mérsékléséről a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján rendelkezett. Az alperes 2022. március 28. napján terjesztette elő az eljárás szabálytalansága miatti kifogását és kijavítási kérelmét, melyet az elsőfokú bíróság azért utasított el, mert álláspontja szerint szabálytalanság nem állapítható meg, mert a bíróság helyesen járt el, amikor az ítélet indokolását kijavította.

[23] Az elsőfokú bíróság az eljárás szabálytalansága iránti kifogás elutasításáról helyesen határozott, tévedett azonban akkor, amikor érdemben vizsgálta, hogy alapos-e a kifogás. A Pp. 156 § (1) bekezdése értelmében ugyanis a fél az eljárás szabálytalanságát az eljárás folyamán kifogásolhatja, ami azt jelenti, hogy egy-egy eljárási szakasz befejeződése után eljárási kifogás már csak a következő eljárási szakasz tekintetében terjeszthető elő. Ez következik egyrészt abból, hogy az eljárás szabálytalansága elleni kifogásnak az a célja, hogy a bíróság által elkövetett eljárási szabálysértés kijavítása az adott eljárási szakban megtörténjen és nem egyfajta jogorvoslati szerepet tölt be, másrészt abból, hogy a Pp. 365.§ (2) bekezdése alapján a kifogást elutasító határozat ellen külön fellebbezésnek helye nincs, az az ítélet elleni fellebbezéssel egyidejűleg támadható.

[24] Mivel az alperes az elsőfokú eljárás szabálytalansága iránti kifogását az elsőfokú ítélet meghozatalát követően terjesztette elő, azt Pp. 156.§ (2) bekezdése alapján el kellett utasítani.

[25] Az alperes az eljárás szabálytalansága iránti kifogással együtt terjesztette elő az ítélet kijavításra vonatkozó kérelmét is, lényegében azért, mert az volt az álláspontja, hogy amennyiben az elsőfokú bíróság a kifogásának helyt ad, úgy a kifogással érintett eljárási cselekményt, azaz a 41.sorszámu végzés meghozatalát úgy lehet szabályszerűvé tenni, hogy ismét kijavítja az ítélet [26] bekezdését úgy, hogy ott továbbra is az IM rendelet 2.§ (2) bekezdése kerüljön feltüntetésre. Mivel az eljárás szabálytalansága iránti kifogás alaptalan, ezért alaptalan kijavítás iránti kérelem is. Emiatt pedig a másodfokú eljárás tárgya az

elsőfokú bíróság 12.P.85.844/2021/31. számú, 41. sorszámú végzéssel kijavított, és 42. sorszámú kiegészített ítélete.

[26] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a kijavított ítéletben helyes jogszabályi hivatkozást tüntet fel az elsőfokú ítélet [26] bekezdése. Az alperes ugyanis ellenkérelmében azt adta elő, hogy perköltségigényét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésben foglaltakra alapítja és ezen jogszabályi rendelkezés figyelembevételével vezette le, hogy az I. és II. rendű felperesektől milyen összegű elsőfokú perköltségre tart igényt, ezen igényét pedig az eljárás későbbi szakaszában sem változtatta meg. Bár az elsőfokú ítélet indokolása hiányos abban a körben, hogy nem tartalmazza, hogy az alperes részére megítélt perköltség az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontjain alapul és az így megállapított ügyvédi munkadíjat mérsékelte a (6) bekezdés alapján, hiszen az alperesi ellenkérelemben foglaltak miatt az elsőfokú ítéletnek a perköltség összegére vonatkozó rendelkezése kizárólag az IM rendelet ezen bekezdésein alapulhatott, ennyiben a másodfokú bíróság kiegészíti az elsőfokú bíróság indokolásában foglaltakat.

[27] Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy amennyiben az elsőfokú bíróság nem hozta volna meg a 41. sorszámú kijavító végzést, úgy a fellebbezés elbírálása során – kiküszöbölve az egyértelmű iratellenességet – a másodfokú bíróságnak kellett volna az ítélet indokolását helyesbíteni akként, hogy az ügyvédi munkadíj megállapítása az IM. rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontjain, annak mérséklése pedig a 3. § (6) bekezdésén alapul. Azaz az alperesnek az a fellebbezési hivatkozása, hogy arra tekintettel, hogy az alperes nem megbízási szerződés alapján számította fel az elsőfokú perköltséget, ezért a bíróság az IM rendelet 2. § (2) bekezdésére hivatkozással a munkadíj összegét nem mérsékelhette volna, mindenképpen alaptalan, ezért ezen indok miatt az elsőfokú ítélet megváltoztatására nem volt alap.

[28] Az alperes arra is hivatkozott, hogy a kért összeg nem eltűzött, mert az alperessel több egyeztetést kellett tartani és intézkedést tenni, hogy a jogi képviselő az ellenkérelmet elő tudja terjeszteni. A másodfokú bíróság azonban osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy az alperes által igényelt perköltség eltűzött, annak mérséklése indokolt. Kétségtelen tény, hogy a magasabb pertárgyérték magasabb ügyvédi felelősséggel jár, amelynek a kialakult bírói gyakorlat szerint az ügyvédi munkadíjban is kifejezésre kell jutnia. Mindez azonban nem vezethet arra, hogy önmagában a pertárgyérték alapján magas ügyvédi munkadíjat állapítson meg a bíróság annak mérlegelése nélkül, hogy a jogi képviselő a perben ténylegesen milyen volumenű munkát végzett. Adott esetben helyesen hivatkozott arra az elsőfokú bíróság, hogy a perfelvételi tárgyaláson a perfelvételt lezárta, majd bizonyítás nélkül, az első tárgyaláson nyomban ítéletet hozott. Az alperesi képviselőnek így mindössze egy érdemi ellenkérelmet kellett előterjesztenie, (amelynek jelentős része alaptalannak bizonyult alaki védekezést tartalmazott, az alperes permegszüntetési kérelme jogerősen elutasításra került), benyújtott még egy rövidebb terjedelmű válasziratot, továbbá egy, mindössze egy óra időtartamú tárgyaláson kellett részt vennie. Az alperes benyújtott még egy fellebbezést is az elsőfokú bíróság perfeljegyzést elrendelő végzésével szemben, amely fellebbezés annyiban volt eredményes, amennyiben az elsőfokú végzés megváltoztatása iránti kérelmét alaposnak találta a másodfokú bíróság, szemben az elsőfokú végzés hatályon kívül helyezésére irányuló kérelmével. Az elsőfokú bíróság az egyszerű megítélésű ügyben jogkérdésben való állásfoglalás alapján hozta meg ítéletét, a megállapítási kereset kizártsága miatt, minden egyéb alperesi védekezés vagy alaptalan (permegszüntetés), vagy a per eldöntése szempontjából nem releváns kérdésekre kiterjedő érvelés volt.

[29] Mindezt a másodfokú bíróság úgy értékelte, hogy indokolt az IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) és b) pont szerinti perköltség mérséklése a (6) bekezdés alapján, mégpedig az elsőfokú ítéletben szereplő mérték szerint, mert ez az összeg áll arányban a ténylegesen elvégzett alperesi ügyvédi tevékenységgel.

[30] Az alperes arra is hivatkozott, hogy azért sincs ténybeli és jogszabályi alapja a perköltség leszállításának, mert az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (Üttv.) 30. § (1) bekezdése alapján a felek a megbízási díjban szabadon állapodnak meg, azonban ez a hivatkozása is alaptalan, mert az ügyvéd és a fél által kötött megbízási szerződés csak a szerződést kötő feleket köti, a híroságnak 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján – a jogszabályi feltételek fennállása esetén - joga és kötelessége az ügyvédi munkadíj mérséklése mind abban az esetben, ha az ügyvédi munkadíj a rendelet 2. §-án alapul, mind pedig abban az esetben – így a jelen ügyben is -, ha a fél a rendelet 3.§ alapján számítja fel az ügyvédi munkadíj összegét.

[31] A kifejtettek miatt a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel támadott rendelkezését a Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Záró rész

[32] Az alperes eredménytelenül fellebbezett, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felpereseknek a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján meghatározott összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét.

15) Indítványozó alperes az alkotmányjogi panasz-indítványt a PKKB 12.P. 85.844/2021/31. sorszámú – 41. sorszámú végzéssel kijavított és a 12.P.85.844/2021/42. sorszámú kiegészítő ítélettel kiegészített - ítélete ellen előterjesztett fellebbezést elbíráló, az elsőfokú ítéletet helybenhagyó a Fővárosi Törvényszék 45.Pf. 631.043/2022/7. sorszámú jogerős ítélete ellen terjeszti elő. Kéri az indítvánnyal érintett ítéleteknek a megítélt perköltségen felüli igény elutasítása tekintetében a megsemmisítését.

b) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

1) Indítványozó az elsőfokú bíróság 12. P.85.844/2021/31. sorszámú (a 41. sorszámú végzéssel kijavított és a 42. sorszámú kiegészítő ítélettel kiegészített) ítélete ellen – az alperes javára megítélt perköltségre vonatkozó részében, annak felemelése végett – alperes fellebbezést terjesztett elő.

A Fővárosi Törvényszék a jogerős 52. Pf. 631.043/2021/7. sorszámú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta.

A jogerős ítélet ellen alperes felülvizsgálati kérelmet nem terjesztett elő.

2) Indítványozó jogi képviselője a Fővárosi Törvényszék jogerős ítéletét elektronikusan 2022. június 7. napján vette át. A 2022. június 7. napján átvett jogerős ítélettel szemben előterjeszthető alkotmányjogi panasz 60 napos határideje (23+31+6 nap) 2022. augusztus 6. napján jár le. Mivel ez a nap munkaszüneti napra (szombatra) esik, az alkotmányjogi panasz **2022. augusztus 8.** napjáig terjeszthető elő.

3) Alperes indítványozó az Abtv. 53.§ (2) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz indítványt az ügyben eljáró elsőfokú bíróságnál elektronikusan terjeszti elő.

c) Az indítványozó érintettségének bemutatása

1) Indítványozó alperes érintettnek tekintendő, mert a PKKB és a Fővárosi Törvényszék által meghozott határozatok az indítványozóra vonatkozó rendelkezéseket tartalmazzák.

2) Kérem Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az alperes mellett a [REDACTED] [REDACTED] ügyvédi Iroda, mint az alperes jogi képviselőjét polgári perben ellátó, alperesi meghatalmazott érintettségét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (6) bekezdése megsemmisítése iránti indítvány tekintetében megállapítani, és az Abtv. 26.§ (1) bekezdése alapján e jogszabályi rendelkezést megsemmisíteni szíveskedjék.

d) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

A) Az Abtv. 27.§-a jogalap szerint előterjesztett alkotmányjogi panasz kapcsán [a bírói döntés alkotmányosságának vizsgálata körében] a bírói döntést érdemben befolyásoló alapjogsérelem és az ügy kapcsán felmerült alkotmányjogi kérdések

1) Alapjogsérelem, amely bírói döntést érdemben befolyásolta a következő.

a) Alperes indítványozó alapjogsérelme az által következett be, hogy az első fokú bíróság a 32/2003. (VIII.22.)IM rendelet (R.) 2.§ (2) bekezdése alapján, majd annak hivatalból történő kijavítását követően az R. 3.§ (6) bekezdésére hivatkozással **az alperes teljes pernyertessége ellenére az alperes által felszámított perköltséget lecsökkentette.** Mindez sérti alperesi indítványozónak a tulajdonhoz való jogát, míg a jogi képviselőnek a vállalkozás szabadságához, és a díjazásához, azaz a tulajdonhoz való jogát.

b) Az alapjogsérelem bekövetkezését jelenti az a tény is, hogy a perben az alperesi indítványozó a költség csökkentésére indítványt nem terjesztett elő. **A bíróság a perköltség lecsökkentéséről hivatalból döntött.** Mindez sérti az alperesi indítványozónak a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, a törvény előtti egyenlőségét (diszkrimináció tilalmát), az emberi méltóságát.

c) Az első fokú bíróság – a 22.000.000,- Ft ingatlanértéket jelentő perben az alperes által felszámított 1.066.000,- Ft perköltségből az alperes javára csupán a perköltség 23,8 %-át ítélte meg összesen 254.000,- Ft összegben a két felperessel szemben, **amely csökkentés elfogadható indokát a bíróság nem adta.** A felperesi követelés alaptalansága, valamint az a tény, hogy a bíróság a perfelvételi tárgyalást követően a folytatólagosan kitűzött és folytatott érdemi tárgyaláson döntött, a perköltség leszállításának jogi alapját nem teremtheti meg. **Az alperes és jogi képviselője a per vitele tekintetében a perköltségről a díjrendeletre hivatkozással állapodtak meg, és nyújtotta be alperes – jogi képviselője útján - a költségjegyzékét a bírósághoz.**

Az alapjogsérelem az I-II. fokú bíróság által az ügyvédi munkadíj lecsökkentésével keletkezett 812.000,- Ft alperesi perköltség és a II. fokú eljárásban összesen felmerült 105.560,- Ft fellebbezési perköltség megfizetési kötelezettségéből keletkezett.

A II. fokú bíróság a leszállítás alátámasztásául az I. fokúbíróság ítélete indokolásának pótlására kísérletet tett, azonban ez sem tesz eleget indítványozók szerint az R. 3.§ (6) bekezdésében foglalt követelménynek, miszerint az „*ügyvédi munkadíj nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.*”

Az ügyben ugyanis nagyon lényeges szempont, hogy az alperes perköltségének mellőzéséről van szó, aki a perben nem az általa választott pozícióban állt, hanem ellene indítottak alaptalan keresetet.

Az alperes a peres eljárásra az ügyvédi díjrendelet 3.§ (2) bekezdés a) és b) pontja alapján számította fel a 22 millió Ft per tárgy érték alapján az I-II. r. felperesekkel szemben fejenként 533.000,- Ft összegben, az összesen 1.066.000,- Ft perköltségét.

Az alperes által az ügyvédi munkadíj csökkentése miatt előterjesztett fellebbezés során hatékony és érdemi jogorvoslatra nem került sor.

Az első- és másodfokú bíróság megsértette a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát indítványozóknak, míg a II. fokú bíróság az alperes indítványozónak a jogorvoslathoz való jogát.

2) Az ügy kapcsán felmerült alkotmányjogi jelentőségű kérdések a következők:

a) Az egyik alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, hogy a mi értelme van a díjrendeletnek, amely alapján a perben a jogi képviselő kérheti a költség megállapítását, **ha bíróság még e díjrendeletet is hivatalból „félreteheti.”, és a díjrendelet alapján felszámított ügyvédi költséget csökkentheti.**

A rendelet azonban nem határozza meg a csökkentés felső mértékét sem, valamint hogy a csökkentésre a bíróság előtt milyen a felek jogait biztosító eljárási cselekmények alapján kerülhet sor.

A 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (6) bekezdése erre tekintettel sérti a polgárt megillető jogot a szabadsághoz és biztonsághoz. Ez a hivatalból való csökkentés mivel a perben kiszámíthatatlan „hatalomként” jelentkezik sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapvető jogot és az emberi méltósághoz való jogot.

b) A 3.§ (6) bekezdése értelmében az ügyvédi munkadíj abban az esetben csökkenthető, ha „*ügyvédi munkadíj nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.*”

Nagy alapjogi kérdés e körben, hogy az ügyvédi tevékenységet a bíróság miként tudja számba venni és „beárazni”, azzal szemben, hogy az ügyvédi megbízási díj az Üttv. szerint szabad megállapodás tárgya.

Mert a díj leszállítása esetén – a Pp. 80.§-a és 81.§-ával szembe kerül az a jogelv, hogy a perköltséget a peres fél köteles megtéríteni. Vagy számítani kell a megbízónak arra, hogy az ügynek a jogi képviselő által való vállalása következtében, még teljes pernyertesség esetén sem térül meg a megbízó költsége, mert a bíróság azt leszállíthatja? És akár hivatalból is? Hogy illeszkedik ehhez a jogbiztonság és a vállalkozás szabadsága.

c) Indítványozók jelzik, hogy jelen esetben a miniszteri rendelet szabályozása folytán a bíróság van feljogosítva arra, hogy a „*pernyertes fél feje fölött, a fél akaratától függetlenül dönthessen*” a perköltség kérdésében – a fél és jogi képviselője megállapodásától eltérően

E tekintetben teljesen mindegy, hogy az R. 2.§ (2) bekezdése alapján az írásba foglalt megbízási szerződés a felülvizsgálat tárgya, avagy a díjrendeletre való utalással történik – a fél és jogi képviselő közötti megállapodás alapján, de külön megbízási szerződés kötése nélkül - a perköltség felszámítása [Pp.81.§ (2) bek.].

B) Az Abtv. 26.§ (1) bekezdése jogalap szerint előterjesztett alkotmányjogi panasz kapcsán [a jogszabály Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálata] a megsemmisíteni indítványozott jogszabály alkalmazása folytán az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme

1) Alapjogsérelem, amely az indítványozókat megsemmisíteni indítványozott jogszabály alkalmazása folytán érte

a) Az alperes indítványozót a jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvény I cikk (1)-(3) bekezdése, a II. cikk, a IV. cikk(1) bekezdése, a XIII. cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (1)-(2) bekezdése, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése szerinti alapjog sérelme érte.

b) A [REDACTED] indítványozót a jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvény I. cikk (1)-(4) bekezdése, a IV. cikk (1) bekezdése a XII. cikk (1) bekezdése, a XIII. cikk (1) bekezdése, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében foglalt alapjog tekintetében érte jogsérelem.

c) Az indítványozókat ért jogsérelmek a 32/2003. (VIII.22.)IM rendelet 3.§ (6) bekezdése alkalmazása folytán következtek be, az Alaptörvényben foglalt alábbi rendelkezések megsértése következtében:

ca) A miniszteri rendelet megalkotásánál a felhatalmazás keretei túllépésre kerültek, mert a 32/2003. (VIII. 22.)IM rendeletben nemcsak a „*a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költség*” tekintetében tartalmaz szabályozást, hanem arra vonatkozóan is, hogy a fél által a Pp. 80. §-a és 81.§-a alapján felszámított költség, milyen esetben nem ismerhető el a bíróság részéről.

Ezzel kapcsolatban megjegyzendő, hogy az Üttv. normaszövegében sincs rendelkezés arra vonatkozóan, hogy a felhatalmazás milyen okból történt – a szabad díjmegállapodáshoz képest- az ügyvédi munkadíj csökkenthetősége tekintetében.

Indítványozók szerint a szabad ügyvédválasztás és az ügyvédi díjban való szabad megállapodásnak a bíróság részéről való megváltoztatása körülményeit az Üttv-ben vagy más törvényben kellett volna a jogalkotónak szabályoznia.

cb) Indítványozók véleménye szerint az ügyvédi munkadíjnak az ügyvédi díjszabásban meghatározott díjnak a leszállításával kapcsolatos **bírósági hatáskör csak törvényben kerülhetett volna szabályozásra**, az erre vonatkozó eljárási szabályok megalkotásával, figyelemmel az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdésére, valamint az I. cikk (3) bekezdésére tekintettel.

cc) A jelenlegi IM rendeletből nem állapítható meg, **hogy a bíróság a 3.§ (6) bekezdésében foglalt jogkörét hivatalból gyakorolhatja-e?** A bíróság az előtte levő polgári ügyben – mint amelynek a végrehajtása érdekében a díjrendelet is született – az ítélezési hatáskörét csak kivételesen gyakorolhatja hivatalból, az eljárási cselekmények végzésére a fél kérelmére kerülhet sor.

Jelen esetben az Alaptörvénnyel való összhang hiányát az okozza, hogy a régi Pp. (1952. évi III. törvény) 78.§ (1) bekezdése alapján a bíróság a perköltségről hivatalból határozhatott az adatai alapján, míg a 2016. évi CXXX. törvény (új Pp.) 81.§ (1) bekezdése és 82. § (1) és (3) bekezdése alapján a perköltség felszámításával kérheti csak a fél a költsége megtérítését.

Ez azt is jelenti, hogy az új Pp. alapján indult ügyekben – mivel a bíróság perköltségről való döntésére a Pp. 82.§ (3) bekezdése alapján kerülhet sor - a fél által a perköltség kifejezett felszámítása és ahhoz csatolt okiratok alapul vételével történhet. Az új Pp. 82.§ (3) bekezdése nem rendelkezik arról, hogy a perköltség felszámítás csökkenthető lenne valamilyen ok vagy indok miatt a bíróság részéről.

Erre tekintettel teljesen aggályos és Alaptörvény-ellenes a bíróságnak a hivatalból való csökkentés tárgyában hozott határozata.

Az új Pp. költségfelszámítási szabálya és az új Üttv. ügyvédi munkadíjra vonatkozó szabad megállapodásra vonatkozó szabályai figyelembe vételével nem került sor a 23/2003 (VIII. 22.)IM rendelet módosítására.

[Indítványozók megjegyzik, hogy az R. 3.§ (6) bekezdésének hivatalból való alkalmazása csak a régi Pp. alapján folyamatban levő eljárásokban képzelhető el, de az új Pp. alapján megindult polgári peres eljárásban Alaptörvény-ellenesnek tekintendő.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

a) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

1) Alperes indítványozó az I-II. fokú **bírósági határozatok alaptörvény-ellenességét [Abtv. 27.§ (1) bek.]** az Alaptörvény alábbi rendelkezéseire alapítja:

I. cikk

(1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

(2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

II.cikk

Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az [...]az emberi méltósághoz,[...].

IV. cikk

(1) Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz

XV. cikk

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékosság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

[...]

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

2) Indítványozók az **I-II. fokú bírósági határozatokban alkalmazott 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (6) bekezdése alaptörvény-ellenességét [Abtv. 26.§ (1) bek.]** az Alaptörvény alábbi rendelkezéseire alapítja:

a) Indítványozók a jogszabályi rendelkezés megsemmisítése tekintetében az Alaptörvény következő alapjogi rendelkezéseit hívja fel:

I. cikk

(1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsődrendű kötelezettsége.

(2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.

(4) A törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, [...], amelyek a természetüknél fogva nemcsak az emberre vonatkoznak.

IV. cikk

(1) Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz

XII. cikk

(1) Mindenkinnek joga van a **munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz**. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.

2) Magyarország törekszik megteremteni annak feltételeit, hogy minden munkaképes ember, aki dolgozni akar, dolgozhasson.

XIII. cikk

(1) Mindenkinnek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.

(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.

XV. cikk

(1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinnek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

[...]

(7) Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.

b) Indítványozók az alapvető jogok megjelölését még az alábbi alaptörvényi rendelkezésekkel egészítik ki:

NEMZETI HITVALLÁS:

Valljuk, hogy a közösség erejének és minden ember becsületének alapja a munka, az emberi szellem teljesítménye.

Valljuk az elesettek és a szegények megsegítésének köteleességét.

Valljuk, hogy a polgárnak és az államnak közös célja a jó élet, a biztonság, a rend, az igazság, a szabadság kiteljesítése.

Valljuk, hogy népuradalom csak ott van, ahol az állam szolgálja polgárait, ügyeiket méltányosan, visszaélés és részrehajlás nélkül intézi.

M) cikk

(1) Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a **vállalkozás szabadságán alapszik**.

(2) Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.

c) Indítványozók a megsemmisíteni indítványozott 32/2003.(VIII.22.)IM rendelet (R.) 3. § (6) bekezdése szövegezését az alábbiak szerinti szövegösszefüggésben mutatják be:

„Az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 131. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

R. 1.§ (1) E rendelet hatálya a polgári és közigazgatási bírósági eljárásban a felet, a beavatkozót és az érdekeltet (a továbbiakban együtt: fél) képviselő – ügyvédi tevékenységet gyakorló – egyéni ügyvéd, európai közösségi jogász, ügyvédi iroda (a továbbiakban együtt: ügyvéd) és kamarai jogtanácsos munkadíjának és készkiadásának felszámítására és megállapítására terjed ki.

2. § (1) Az ügyvéd által képviselt fél ügyvédi költségként

a) a fél és az ügyvéd között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött munkadíj, valamint

b) a fél által ügyvédje részére költségtérítésként megfizetett indokolt készkiadások együttes összegét számíthatja fel.

(2) Az (1) bekezdés alapján felszámított munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság döntését indokolni köteles.

3. § (1) A fél a 2. § (1) bekezdés a) pontjától eltérően a munkadíj összegét a (2)–(6) bekezdésben foglaltak figyelembevételével is felszámíthatja.

(2) Polgári és közigazgatási perben, valamint egyéb közigazgatási bírósági eljárásban a munkadíj összege

a) 10 millió Ft-ot meg nem haladó pertárgyérték esetén a pertárgyérték 5%-a, de legalább 10 000 Ft,

b) 10 millió Ft feletti, de 100 millió Ft-ot meg nem haladó pertárgyérték esetén az a) pontban meghatározott munkadíj és a 10 millió Ft feletti összeg 3%-a, de legalább 100 000 Ft,

3) Ha a (2) bekezdés szerinti eljárásban a pertárgy értéke nem állapítható meg, a munkadíj minden megkezdett tárgyalási óránként, valamint az ügyvédnek az eljárást megelőző és a tárgyaláson kívül végzett igazolt tevékenységéért óránként 6000 Ft, de legalább 12 000 Ft.

[...]

(5) A másodfokú és a felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi munkadíj a (2)–(4) bekezdésben meghatározott összeg 50%-a azzal, hogy a pertárgy értékeként ezekben az esetekben a fellebbezésben, felülvizsgálati kérelemben vitatott összeget kell alapul venni.

(6) A munkadíj megállapítása során a munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság a munkadíjat – különösen az ügy bonyolultsága esetén – a (2)–(5) bekezdésben meghatározott összegnél magasabb összegben is megállapíthatja. A bíróság a munkadíj eltérő összegben történő megállapítását indokolni köteles.”

b) I. A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

1) A megsemmisíteni kért bírói döntések indítványozó szerint az alábbi indokok miatt sértik az Alaptörvény fentebb megjelölt rendelkezéseit.

a) Az alapvető jogok védelmére vonatkozó bírói védelemhez való jog sérelme
[Alaptörvény I. cikk (1)- (3) bek.].

Indítványozó szerint az eljáró bíróságok nem tettek eleget az indítványozó alperest megillető alapvető jogok tiszteletben tartása iránti és e jogok védelmére vonatkozó kötelezettségüknek.

aa) Az alapvető jogok védelme tekintetében alperes és a [REDACTED] azért szenvedett sérelmet, mert a bíróságok nem ismerték fel, hogy az R.-nek a per költséget korlátozó 3.§ (6) bekezdésében foglalt szabálya ellentétes az I. cikk (3) bekezdésében foglalt törvényi követelménnyel, mert az alperes és [REDACTED] között **a díjrendeletre való kikötéssel történt megállapodáson alapuló díjazás csökkentésével kapcsolatos bírósági hatáskört és a csökkentés feltételeit csak törvényben lehetett volna szabályozni.**

A felek között a Pp. 81.§ (2) bekezdésében foglalt díjrendeletre történő utalással, a benyújtott költségjegyzék alapján az ügyvédi munkadíj felszámítása az Alaptörvény XII-XIII. cikkében foglalt alapjogokból származik. A bíróságok sem hivatkoztak ítéleteikben az Alaptörvény 28. cikkében más olyan alapjogra, amely ezt a korlátozást más alapjog érvényre juttatása érdekében az I. cikk (3) bekezdése szerint indokolta volna.

Indítványozók szerint a R-ben nem lehetett volna ezt a díjkorlátozást a bíróság hivatalból hozott döntése alapján történt díjfelülvizsgálati hatáskörre alapítani.

ab) A bíróság nem tett eleget azzal kapcsolatos pervezetési kötelezettségének, hogy a döntési elképzelését alátámasztó tényeket az R. 3.§ (6) bekezdése alkalmazása folytán a díjleszállítás tekintetében a felekkel megossza [Lásd a Pp. 266.§ (2) és (4) bekezdését, és Pp. 237.§ (3) bek.] hogy arra a felek a Pp. észrevételt, nyilatkozatot tudjanak tenni, vagy bizonyítási indítványt előterjeszteni.

Az elsőfokú bíróság erre tekintettel nem tett eleget az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos jogvédelmi kötelezettségének sem.

a) **Emberi méltósághoz való jog sérelme (Alaptörvény II. cikk)**

ba) Indítványozó alperes emberi méltóságát sérti, hogy a bíróságok nem vették figyelembe, hogy az alperes és jogi képviselője jogosult volt a perre vonatkozó ügyvédi munkadíjat – megbízási szerződés nélkül is – az R. 3.§ (2) bekezdése alapján felszámítani.

Az I-II. fokon eljáró bíróságok a felek között létrejött ezt a megállapodást nem vették figyelembe, így az alperest és a [REDACTED] [REDACTED] Ügyvédi Irodát figyelmen kívül hagyták, amellyel alperest „lebecsülték.”

A pervezetés felpereseknek szükséges volt már a perindításkor arra számítaniuk, hogy a legalább a 32/2003.(VIII.22.)IM rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak szerint – a per tárgy érték alapján – a 22 milliós értékű ingatlanrészre vonatkozó megállapítási per alapján az ügyvédi munkadíj – figyelemmel a Pp. 81.§ (2) bekezdésében foglaltakra - felszámításra kerülhet, amelyet pervezettség esetében az ellenérdekű fél részére meg kell majd fizetniük. Ezt onnan is be kellett volna látniuk – az eljáró bíróságokkal együtt -, hogy a felperesek maguk is jogi képviselőjükkel kötött megbízási szerződésben 900.000,- Ft ügyvédi munkadíjat és tárgyalásonként 50.000,- Ft-ot számítottak fel, amely hasonló jellegű összeg az alperes által felperesekkel szemben érvényesített ügyvédi munkadíjjal.

bb) Az emberi méltósághoz való joggal kapcsolatban az Alkotmánybíróság a 32/2021.(XII.20.)AB határozat [X/477/2021.] különvéleményi indokolásokban elvi tétellel bíró megállapításokat tett. E körben alperes indítványozó – az indítványa alátámasztására – hivatkozik ezekre, az alábbiakban:

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró különvéleményi indokolása

„[246] A határozat rendelkező részének 2. pontjában a testületi többség döntését az emberi méltóság részjogosultságának feltételes sérelmére alapította. Ezzel a jogalappal nem értek egyet, ezért a határozat 2. pontját az alábbi megfontolásokra tekintettel nem támogattam.

[...]

[249] A jognak alárendelten meghozott közigazgatási és bírósági döntések számára a végrehajtás adja meg a létjogosultságot.

[...]

[251] Összhangban áll a testületi gyakorlattal az a rendelkező részi megállapítás, amely az állam intézményvédelmi kötelezettségére alapoz az emberi méltósághoz való jog és annak egyes részjogosultságai gyakorlása, gyakorolhatósága kapcsán {például: 24/2014. (VII. 22.) AB határozat, Indokolás [132]}.

[...]

[255]Az Alaptörvény II. cikkében elismert emberi méltóság az a jogilag elismert minőség, amely minden világra jött ember sajátja. Az ember létezése és méltósága együtt maga az emberi lényeg. Amint azt a Nemzeti hitvallás is kimondja, „az emberi lét alapja az emberi méltóság”. A méltóság ebben az értelemben azt fejezi ki, azt jelenti, hogy „van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan, mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva [...] az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá” (elsőként: 64/1991. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1991, 297, 308.; az emberi méltóságra vonatkozó korábbi gyakorlat megerősítése tekintetében lásd például: 24/2014. (VII. 22.) AB határozat, Indokolás [130]}.

[256] Az emberi méltóság minden emberhez személy szerint kötődő, ezért individuális jog. Az identitás, az önazonosság pedig ezen belül a legszemélyesebb egyéni, belső meghatározottságok összességéeként – az egyén alapjellemezőiként, személyiségjegyeiként – definiálható.

[257] Másképpen megfogalmazva: embernek lenni szükségszerűség, az önazonosság pedig kívülről számon nem kérhető egyéni vállalás, a személyiség integritása. Az ember ezt az alapjogi (rész)jogosítványt a közösség tagjaként gyakorolja. De ez a tény nem változtat az alapjog individuális jellegén. Véleményem szerint ennek az egyéni alapjogi tartalomnak a feltételes sérelme az, amely kiváltja az állam intézményvédelmi kötelezettségét.

[258] A fennálló alkotmányos és törvényi szabályok jelenleg teljeskörűen biztosítják az egyénnek a méltósághoz és ennek részeként az önazonossághoz való jogát. Alkotmányos rendszerünknek ez az egyik fundamentuma, amely mindenki számára garantálja az etnikai, nyelvi, kulturális, illetve vallási hovatartozás megélésének szabadságát, függetlenül a társadalom összetételének bármilyen okra visszavezethető módosulásától. A társadalom összetétele – így a magyar társadalomé is – folyamatosan változik, de ez nem kényszerít senkit arra, hogy megváltoztassa a felvállalt kötelezettségeit, önazonossága részét képező alapjellemezőit. Ehhez hasonlóan a gazdasági/politikai menedékkérők etnikai, nyelvi, kulturális, illetve vallási hovatartozása sem befolyásolja – önmagában – az itt élő emberek belső, személyes integritását.”

Dr. Pokol Béla alkotmánybíró különvéleménye

„[260] Csak az 1. és 3. rendelkező részi pontokat támogattam a testületi szavazásnál, de a 2. pontot és annak indokolását nem tudtam elfogadni.

[261] Az általam kifogásolt rendelkezési pont, felhasználva az emberi méltóságból az 1990-es évek eleji testületi többség „láthatatlan alkotmányozásának” alapjaként megalkotott általános személyiségi jogot – mely mint „anyajog”, további alapjogok létrehozását deklarálta az alkotmánybírói többség számára –, levezette a minden korlátozás nélküli önazonosságához való jogot: „Az Alkotmánybíróság már működése legelején megkezdte az emberi méltóság hoz való jog tartalmának kibontását, így már a 8/1990. (IV. 23.) AB határozatban megállapította, hogy az emberi méltóság anyajoga magában foglalja a személyiség szabad kibontakoztatásához, vagy a magánszférához való jogot, továbbá az önrendelkezés szabadságához való jogot, a cselekvési autonómiát is. [...] Az emberi méltóságból fakadó önazonosságához, illetve önrendelkezéshez fűződő jog magában foglalja az egyénnek azt a képességét, hogy szabad individuális választ tudjon adni azokra az etnikai, nyelvi, kulturális, illetve vallási adottságokra, amelyek önazonossága kezdeti, meghatározó keretét adják.” (Indokolás IV. rész 2. pont). Bár az idézett általános deklarációk megidézése és újak lefektetése elvontan tekintve tiszteletreméltóak, de itt, mint az Alaptörvényben lefektetett alapjogi katalógus félretolását jelentik, és általánosságuk miatt az Alkotmánybíróság tetszőleges döntési kompetenciáját alapozzák meg. Épp ennek rossz tapasztalatai miatt került be az Alaptörvény záró rendelkezései 5. pontjába, hogy az ennek hatálybalépése előtt meghozott alkotmánybírói döntések hatályukat veszítik.”

Az alperes indítványozót az I-II. fokú bírósági ítéletekben foglalt – a díjrendeletre utalással felszámított perköltség hivatalból való leszállítása – rendelkezése éppen azért sérti, mert

- az önazonosságához való jog magában foglalja azt a jogot is, hogy a polgári perben a polgár megismerhesse és véleményt nyilváníthasson - még a bírói döntéshozatal előtt - azokra az összefüggésekre és a bíróság által hivatalból lefolytatásra kerülő eljárás cselekmény ténybeli elemei tekintetében, amelyet a bíróság figyelembe kíván venni az R. 3.§ (6) bekezdésében foglaltak szerint a perköltség leszállításával kapcsolatban [mik azok a tények, és melyek azok – az Alaptörvény 28. cikk szerinti jogi indokok, amelyek az R. 3.§ (6) bekezdésében foglaltak szerint a díjleszállítást megalapozzák.]

- az I-II. fokú ítéletben foglalt döntések nem tekintették – a peres eljárásban – a pernyertes alperesi indítványozó javára megítélt – lényegesen leszállított (1.066.000,- Ft helyett 254.000,- Ft – perköltség összegére tekintettel az indítványozót emberi méltóságú jogalanynak, olyan módon, mint ahogy ez a fenti alkotmánybírói határozat indokolásában szerepel, miszerint „van az egyén autonómiájának, önrendelkezésének egy olyan, mindenki más rendelkezése alól kivont magja, amelynél fogva [...] az ember alany marad, s nem válhat eszközzé vagy tárggyá.”

E tekintetben különös sértő az a lekezelő mechanizmus, amely alapján az elsőfokú bíróság minduntalan iparkodott az eljárása során alperessel szemben eljárás cselekményeket végezni. Itt lehet megemlíteni – az alperesnek a 32. végzésre [I/5 irat] tett ellenvetése [I/6 irat] ellenére - az ítélet kiegészítése iránti tárgyalás megtartásával – és a végzési döntést igénylő rendelkezésnek – a 42. sorszámú kiegészítő ítéletben [I/7 irat] való meghozatalát; továbbá - az alperes fellebbezésében foglaltakra [I/2 és I/3 irat] tekintettel (az első fokú ítélet a perköltséget a 2. § (2) bekezdése alapján a megbízási szerződésben foglalt megbízási díj leszállítására alapította, holott alperes és jogi képviselője között nem is volt a per vitelére megbízási szerződést, hanem a díjrendeletre alapították a díjmegállapodásukat) – a kerületi

bíróság 41. sorszámú végzését [I/4 irat], további az eljárás szabálytalansága miatti kifogás, és kijavítási kérelem [I/8 irat] elutasításáról rendelkező 45. végzését [I/9 irat].

c) A szabadsághoz és biztonsághoz való jog sérelme [Alaptörvény IV. cikk (1) bek.].

A szabadsághoz és biztonsághoz való jog nemcsak az embernek törvénytelen, határidő nélküli (határidőn túli), vagy embertelen körülmények közötti fogva-tartása elleni alapjogi biztosítását, illetve a sérelmek elleni fellépés lehetőségét jelenti, hanem az ember életének megéléséhez, az emberi kötelezettségei teljesítéséhez lehetővé teszi az emberi együttélés keretei között az ember olyan magatartása kifejtése biztosítását, amely az ember életének biztonságát és a kiszámítható, jogszerű cselekvését képes folyamatosan megteremteni.

Ezen alapjog betartása esetében nem kerülhet sor olyan eljárásra, mint alperes esetében történt: hogy az alperes és a jogi képviselője között a díjrendeletre utalással jogszerűen meghatározott és költségjegyzékben megjelölt 1.066.000,- Ft perköltségigényt a bíróságok lényegesen lecsökkenték.

Ez az alapvető jog sérelmet szenved abban az esetben is, ha az Alaptörvényben biztosított jogokat az állam, illetve állami szervek – így a bíróságok – mint jelen esetben az I. cikk (1)-(4) bekezdésében foglaltak szerint - nem biztosítják. Márpedig a biztonsághoz való joga indítványozónak nem érvényesült.

d) A törvény előtti egyenlőség és a diszkrimináció tilalmának mellőzése [Alaptörvény XV. cikk (1)-(2) bekezdése megsértése]

da) Az alperes indítványozó törvény előtti egyenlősége sérült azáltal, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe az alperes költségjegyzékében megjelölt és beadványában indokolt 1.066.000,-Ft perköltség iránti igényt.

A Pp. 81. § (2) bekezdése lehetővé tette (teszi) bármely fél részére a jogi képviselő részére a díjazásra vonatkozóan a díjrendelet alapján a jegyzékre utalással a díj felszámítását.

Az alperes törvény előtti egyenlőségét sértette, hogy az eljáró bíróságok ezt figyelmen kívül hagyták, nem vették figyelembe az alperes és jogi képviselője közötti megállapodást arra vonatkozóan, hogy a jogi képviselő a per vitelét a díjrendelet szabályai alkalmazásával vállalta, és erre tekintettel a felek mivel ettől nem kívántak eltérni, megbízási szerződést sem kötöttek.

db) A diszkriminációt az okozta, hogy az **elsőfokú bíróság** abban a **ténybeli tévedésben volt**, hogy az alperes és a [REDACTED] között díjkikötés megbízási szerződésen alapult, és azt a bíróság felülvizsgálta, és az R. 2.§ (2) bekezdésében foglalt jogkövetkezményeket alkalmazva, a perköltséget (mint ügyvédi díjazást) leszállította, az R. 2.§ (2) bekezdésére hivatkozással.

A ténybeli tévedésből eredően az I. és II. fokú bíróságok által hozott határozatok nem voltak kellően ténybelileg megalapozottak és jogilag megindokoltak, **mert az elsőfokú bíróságnak a hivatalból [megengedett (?)] lefolytatott döntéshozatalának jellege eltérő ténybeli és jogi értékelést kíván az R. 2.§ (2) bekezdésében foglalt felülvizsgálat és a 3.§ (6) bekezdésében foglalt felülvizsgálat esetében.**

R. 2. § (1) Az ügyvéd által képviselt fél ügyvédi költségként

a) a fél és az ügyvéd között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött munkadíj, valamint

b) a fél által ügyvédje részére költségtérítésként megfizetett indokolt készkiadások együttes összegét számíthatja fel.

(2) Az (1) bekezdés alapján felszámított munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság döntését indokolni köteles.

R. 3.§ (6) A munkadíj megállapítása során a munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság a munkadíjat – különösen az ügy bonyolultsága esetén – a (2)–(5) bekezdésben meghatározott összegnél magasabb összegben is megállapíthatja. A bíróság a munkadíj eltérő összegben történő megállapítását indokolni köteles.

Az eltérő ténybeli és jogi értékelést jelentő lényeges különbség megállapíthatósága tekintetében az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (Üttv.) rendelkezése meghatározó jelentőségű!

Üttv. 28. § (1) Az ügyvédi tevékenység folytatására adott megbízás (a továbbiakban: ügyvédi megbízás) – e törvény és a Polgári Törvénykönyv eltérő rendelkezése hiányában – szabad megállapodás tárgya.

[...]

30. § (1) A felek – az e §-ban foglalt eltérésekkel – a megbízási díjban szabadon állapodnak meg. A felek költségátalány alkalmazását is kiköthetik.

[...]

34.§ (4) A meghatalmazás feljogosítja a meghatalmazottat képviselő ellátására a megbízót megillető pénznek vagy dolognak, valamint az eljárási költségeknek az átvétele vonatkozásában is.

A meghatározó eltérés abból ered, hogy az R. 2.§ (2) bekezdése szerint a megbízási szerződésben felszámított munkadíjazás indokolt esetben történő mérséklése a szabad megállapodással megállapított felszámított munkadíj összegéből történik, míg az R. 3.§ (6) bekezdése szerinti díjazás mérséklésre az R. 3. § (2) bekezdésében foglalt díjazás figyelembe vételével történhet.

Alperes erre tekintettel érintette ezt a kérdést a 31. sorszámú ítélet elleni fellebbezésében is.

A II. fokú bíróság azonban a 45. végzést – alperes indítványozó szerint tévesen – helyállónak tekintette, mind az eljárás szabálytalansága miatti kifogás elutasítása, mind pedig a (vissza-)ki-javítási kérelem elutasítása tekintetében, részint más indokolással.

dc) Az Alaptörvény XII. cikkének (1) bekezdésében foglalt alapvető jogot – a munka díjazásához való jogot (mint a vállalkozáshoz való jog elemét) – a bíróságoknak bármely megkülönböztetés nélkül az alperes indítványozó részére biztosítania kellett volna a kerületi bíróságnak, függetlenül attól, hogy annak előterjesztésére a felek között kötött megbízási szerződés vagy a díjrendeletre való ráutalással került sor.

Az alperes által – a jogszabályi rendelkezésen alapulóan felszámított díjazást - a kerületi bíróság azonban figyelmen kívül hagyta, amely okból a díjazást jelentős mértékben leszállította, amelyet a II. fokú bíróság sem talált jogszabálysértőnek.

A diszkriminációt tehát ez az „egyéb helyzet szerinti különbségtétel” okozta, amely egyrészt a díjfelszámítás eltérő értékeléséből eredt, másrészt figyelmen kívül hagyta alperes indítványozó tekintetében a díjrendelet rendelkezéseit.

e) A tisztességes, igazságos, pártatlan, időszerű bírósági eljáráshoz való alapvető jog sérelme [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése megsértése]

A tisztességes eljáráshoz való alapvető jog sérelmét a Pesti Központi Kerületi Bíróság és a Fővárosi Törvényszék előtti bírósági eljárás során – az alperes által felszámított első fokú perköltség leszállítása tekintetében hozott jogerős határozatok tekintetében az alábbi tényezők, körülmények idézték elő.

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének értelmezésével nevesíthetők a tisztességes eljáráshoz való jog tartalmát kitöltő ún. részjogosítványok. Ezek különösen: a bírósághoz fordulás joga, a tárgyalás (eljárás) igazságossága (ami nem garantálja a döntés igazságosságát), a tárgyalás nyilvánosságának és a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelménye, a törvény által létrehozott bíróság, a bírói függetlenség és pártatlanság kívánalma, továbbá az ézszerű időn belüli elbírálás. A szabály - de facto - nem rögzíti, de az Alkotmánybíróság értelmezése szerint része a tisztességes eljárásnak az is, hogy biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége {26/2021. (VIII. 11.) AB határozat, Indokolás [32]; Abh2., Indokolás [57], továbbá a IV. 3211/2021. hat. [38]}.

ea) A kerületi bíróság előtti eljárás nem volt igazságos, mert az elsőfokú bíróság alaptalanul és Alaptörvénybe ütközően szállította le hivatalból a z alperes indítványozó javára felszámított perköltséget, a díjrendeletnek egyébként megfelelő összeget. Ez sérti a felperes indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, azon indokból, hogy a pernyertessége ellenére az alperes nem jutott hozzá ahhoz a költséghez, amelyet a meghatalmazás aláírásakor a jogi képviselővel – a díjrendeletre való hivatkozással – meghatároztak.

eb) Az elsőfokú bíróság a 31. sorszámú ítélet indokolását a perköltség csökkentésének jogalapja tekintetében nem javíthatta volna ki jogszerűen. Ezzel kapcsolatban a 15. sorszámú elutasító végzés tekintetében a II. fokú bíróság nem helytállóan tekintette jogszerűnek e végzést.

A Pp. 156. § (1) bekezdése az eljárás szabálytalansága miatti kifogást nem köti – a szabálytalan eljárástól számított – benyújtás határidejéhez. A törvény értelmében a fél az eljárás szabálytalanságát az eljárás során bármikor kifogásolhatja.

Ezért téves a II. fokú bíróság azon álláspontja, hogy az elsőfokú ítélet meghozatala után – amely az alperes jogi képviselőjének 2021. november 23-án megtörtént - hozott kijavító végzés alapján – a kihirdetéskori szóbeli indokolással azonosan írásba foglalt ítélettel szemben – történt kijavítással szemben, ne lehetne eljárás szabálytalansága miatti kifogást előterjeszteni az első fokú eljárás befejezését követően, 2022. március 28. napján előterjesztett beadványban.

A II. fokú ítélet erre tekintettel nem felel meg az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás követelményének.

Sajnálatos tény, hogy a hazai bírói gyakorlatban az ítélet kihirdetése alkalmával – a polgári ügyekben – a Pp. 350.§ (2) bekezdése alapján az indokok ismertetése – a jegyzőkönyvben

nincs rögzítve. A határozat kihirdetése többi tartalmi elemét a Pp. 350. § (3) bekezdése alapján írásba kell foglalni.

A Pp. 160.§ ((2) bekezdés g) pontja a jegyzőkönyv tartalmaként „az ítélet kihirdetésének megtörténtét.” kell feltüntetni, így a hozott határozat „indokainak” jegyzőkönyvi rögzítését a Pp. nem írja elő.

Az eljárás azért nem volt tisztességes, mert a II. fokú bíróság az I. fokú bíróság által – ilyen érdemi kérdésben – hozott indokolási hiányosságot nem pótolhatja [Lásd a II. fokú ítélet [28]-[30] bekezdésében foglaltakat], mert a II. fokú bíróság „nem tud gondolkodni az elsőfokú bírósági ítéletet meghozó bíró fejével.”

Az első fokú bíróság az ítéletének indokolásában ugyanis az 1.066.000,- Ft felszámított első fokú perköltségnek 257.000,-Ft-ra történő leszállításával kapcsolatban az alábbi indokolást szövegezte meg:

[26] Tekintettel arra, hogy a felperesek pervesztesek lettek, a bíróság a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte őket az alperes ügyvédi munkadíjából álló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján a felszámítotthoz képest mérsékelt összegben megállapított ügyvédi munkadíjból álló, 254.000,- Ft perköltség megfizetésére. A bíróság az alperesi képviselő által előterjesztett, 1.000.000,- Ft összeget meghaladó perköltség-igényt eltúlzottnak tartotta tekintettel arra, hogy az ügyben a bíróság perfelvételi tárgyaláson a perfelvételt lezárta, majd bizonyítás nélkül, a rendelkezésre álló iratok alapján az első tárgyaláson ítéletet hozott, így a jogi képviselő által kifejtett tevékenység nem állt arányban az előterjesztett perköltség-igénnyel.

ec) Alperes szerint az I. fokú bíróság és a II. fokú bíróság nem tett eleget a tisztességes eljárás követelményének megfelelő indokolási kötelezettségnek.

Az ítéletekből nem állapítható meg, hogy az ügyvédi munkadíj bíróság által történő indokolt mérséklésének a jogi feltétele milyen tények alapján állapította meg, hogy levonható legyen az a következtetés, miszerint „a felszámított ügyvédi munkadíj nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.”

Az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozat Indokolásának [34] bekezdése rögzítette, hogy „az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. [...] Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapoossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megítéléséhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket, valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket.” Ugyanebben a döntésében arra is rámutatott a testület, hogy „az indokolt hatósági döntéshez való jog semmiképpen sem jelentheti azt, hogy az ügyben eljáró bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné” (Indokolás [31]). Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra is, hogy az említett határozatban kifejtettek később számos ügy elbírálása során pontosította, kiegészítette, így az „[a]z alkotmánybírósági gyakorlat szerint, a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása

{3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [38]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az indokolási kötelezettség azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának nem minden egyes részletre, hanem az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie.” {3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31], továbbá a IV. 3211/2021. hat. [40]}

Indítványozó szerint – a fentiekre tekintettel – az I-II. fokú bíróság az indokolási kötelezettségét nem teljesítette, mert az nem tartalmazza azokat a lényeges tényeket, amely alapján következtetést volt levonható a munkadíj csökkentésére.

fd) Contra legem jogalkalmazásra került sor a bíróságok részéről annak megítélésénél, hogy a végrehajtást kérő elektronikus úton a bírósággal tarthatott-e kapcsolatot jogszerűen.

fda) E tekintetben hivatkozom a 18/2018 (VII.18.) AB határozatban kifejtettekre, miszerint ha a jogszabályt a bíróság nem alkalmazza, a tisztességes eljáráshoz való jog megállapítható.

Ebben az esetben ugyanis a bíróság nem jogértelmezést végez, hanem Alaptörvény-ellenesen mellőzi a jogszabályok alkalmazását és azok érvényre juttatását. Ezzel kapcsolatban indítványozó az alábbiakra hivatkozik.

fdb) A kontra legem jogalkalmazás történt az elsőfokú bíróság alperes és a [REDACTED] közötti megbízási szerződésre vonatkozó ténybeli tévedése, és ezzel összefüggésben az R. 2.§ (2) bekezdése alkalmazása során levont megalapozatlan jogi következtetés levonására vonatkozóan.

Ezt az támasztja alá, hogy ebből következően ténylegesen, bírói meggyőződés alapján döntés az R. 3.§ (6) bekezdése alapján történő munkadíj csökkentés tekintetében nem született, így a Pp. 279.§-a alapján téves mérlegeléssel, s így jogszabálysértő módon történt az ügyvédi munkadíj leszállítása.

Az ítélet [26] bekezdésben foglalt ítéleti indokolás tekintetében a jogszabályi rendelkezés kijavítása nem fért bele a Pp. 352.§-ában foglalt kijavítás jogintézményének keretei közé. Indítványozó véleménye szerint a kijavítást a II.fokú bíróság az indokolásával nem támaszthatta volna alá, hanem a költségre vonatkozó részében az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésének lett volna helye. Ennek mellőzése sérti alperesnek a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát.

fdc) Alperesi indítványozó contra legem jogalkalmazásnak tekinti az alperesi indítványozó első fokú perköltsége mérséklése és az igényelt teljes perköltségének a felperesek részére történő megfizetésre kötelezése elmaradása miatt a Pp. 80.§ és 83.§-ában foglalt törvényi rendelkezések mellőzését.

Pp.80. §[A perköltség fogalma]

A perköltség a félnél – a perben vagy azt megelőzően – a jog perbeli érvényesítésével okozati összefüggésben és szükségképpen felmerült minden költség, ideértve a bíróság előtt történő megjelenéssel szükségképpen felmerült keresetkiesést is.

Ebből következően mivel a perköltség fogalmába a fél által meghatalmazott ügyvéd munkadíja is beletartozik, annak csökkentésére hivatalból nincs helye.

Az ellenérdekű fél pedig a tárgyalás berekesztéséig indítványt nem tett az R. jogszabályi rendelkezéseire a perköltség mérséklése érdekében. Indítványozó csatolja ennek igazolására a 2021. november 18.napján tartott tárgyalásról készült 31. sorszámú jegyzőkönyvet. [I/11 irat]

e) Hatékony jogorvoslathoz való jog sérelme [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bek.].

ea) Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése a jogorvoslathoz való jog körében nem véletlenül tartalmazza azt, miszerint „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

{Indítványozó ehhez kapcsolva utal arra, hogy a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló – többször módosított – 1949. évi XX. törvény (Alk.) 57.§ (5) bekezdése is közel hasonló rendelkezést tartalmazott, miszerint „ [...] a törvényben meghatározottak szerint mindenki jogorvoslattal élhet az olyan bírósági, közigazgatási és más hatósági döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”}

Az Alkotmánybíróság az 5/1992. (I. 30.) AB határozatában kifejtette, miszerint „Vagyis a jogorvoslathoz való jog, mint alkotmányos alapjog immanens tartalma az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy – [...] – ugyanazon szervezeten belül magasabb fórumhoz fordulás lehetősége.”

Alperes indítványozó szerint ezzel szemben történt a II. fokú bíróság részéről az I. fokú bíróság ítélete indokolásában foglalt [26] bekezdésének kiegészítése.

eb) Indítványozó szerint a ügyvédi munkadíj csökkentése tekintetében az R. 3.§ (6) bekezdése anyagi jogi szabálynak tekintendő. A II. fokú bíróság azonban a tényállást nem egészítette ki azokkal a tényekkel, amelyek ténybeli alapot szolgáltatnak volna annak a bírósági döntésnek az alátámasztására, miszerint „a ügyvédi munkadíj nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.”

A másik fontos kritériuma ennek, hogy milyen arányról van szó a tekintetben, hogy az 1.066.000,- Ft igényelt – 22.000.000,- Ft per tárgy értékhez igazodó – alperes részére megítélendő munkadíj helyett, az eljárás I-II. fokú bíróságok 254.000,- Ft perköltségre – teljes pernyertesség esetében csak a teljes perköltségből 23,8 % ot alperes javára megítélve - szállították le alperes jogi képviselőjének munkadíját.

Ezzel az alperes indítványozónak 812.000,- Ft kára keletkezett, mert az alperes és a [REDACTED] megállapodása a díjrendelet 3.§ (2) bekezdése szerinti, 22 milliós per tárgy érték alapján került meghatározásra, azonban ezt az összeget a jogerős ítélet teljes pernyertesség ellenére sem ítélte meg.

Ezenkívül alperes kárt szenvedett még azzal, hogy a fellebbezési eljárásban be kellett fizetnie 64.960,- Ft fellebbezési illetéket és a II. fokú bíróság kötelezte alperes indítványozót 20.300,- Ft fellebbezési perköltség megfizetésére.

Mindez súlyosan sérti a Pp. 80.§ és 83.§ (1) bekezdése rendelkezését is.

b) II. A megsemmisíteni kért, a polgári perben alkalmazott jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének indokolása

1) A jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének indokait az alábbiakban jelölöm meg:

a) Az R. tekintetében az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény (Ütv.) 131. §-a, mint felhatalmazó rendelkezés jelenleg már nincs hatályban.

Az Ütv. 131. § (1) bekezdés a) pontja szerint „Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy rendelettel szabályozza „a) a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költséget, [...]”.

Az Ütv. 206. § a) pontja azonban akként rendelkezett, miszerint „Felhatalmazást kap a miniszter, hogy „a) a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költséget, [...] rendeletben szabályozza.

Az alkotmányossági gyakorlatban a felhatalmazó jogszabály hatályvesztése nem jelenti a felhatalmazás alapján megalkotott jogszabály hatályvesztését, ha egy hatályba lépett újabb jogszabály a felhatalmazást tartalmazza. Jelen esetben is ezt lehet megállapítani, tehát az Ütv. hatályon kívül helyezésére tekintettel az R. jelenleg is hatályban van.

b) A kérdés azonban az, hogy az igazságügyért felelős miniszternek a „*bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költség*” rendelettel történő szabályozásába - a jelenlegi törvényi rendelkezések alapján [Pp. 80.§, Pp. 83. § (1) bekezdés, Ütv. 28.§ (1) bekezdése, 30.§ (1) bekezdése, 34.§ (4) bekezdése] - belefér-e a bíróság hatáskörét megállapító jogszabályi rendelkezés, a költségek csökkentésére.

Indítványozók álláspontja szerint a felhatalmazás miniszteri rendelettel nem ad lehetőséget bírósági hatáskör megállapítására. A szabad megállapodás tárgyát képező ügyvédi megbízási szerződés törvényi szabályai között lett volna indokolt elhelyezni a felhatalmazó rendelkezést. Az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdése a bíróság hatáskörének megállapításához törvényi felhatalmazás szükséges.

25. cikk (2) A bíróság dönt büntetőügyben, magánjogi jogvitában, a közigazgatási határozatok törvényességéről, az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről, a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról és törvényben meghatározott egyéb ügyben.

A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költség tárgyában miniszteri rendelet alkotására való felhatalmazás a feleknek a jogi képviselővel kötött szerződésében foglalt díjmegállapodásnak a végzett ügyvédi munkával arányban állóságának felülvizsgálatára [R. 2. § (2) bek.], valamint a Pp. 80. § és 81.§-a alapján felszámított költség leszállítására nem teremt törvényes (s így alkotmányos) jogalapot.

c) A hivatalból való bírósági felülvizsgálatot – a szerződés szerinti díj leszállítására [R.2.§ (2)bek.], illetve az R. díjszabásától az R. 3.§ (6) bekezdésben foglaltak szerinti díjleszállításra – a miniszteri rendelet rendelkezést nem tartalmaz. Erre tekintettel indítványozók szerint a hivatalból való felülvizsgálatra a bíróságnak – még hatásköre esetén – sem lenne alkotmányosan lehetősége. Márpedig az elsőfokú bíróság hivatalból szállította le az alperes részére felperes által fizetendő perköltség összegét, amelyre tekintettel a bírósági jogerős döntés alaptörvény ellenes.

d) A felhatalmazó törvény alapján megalkotott miniszteri rendelet nem szól az R. 3.§(6) bekezdésében foglalt eljárással kapcsolatban a bíróság előtti eljárásban alkalmazandó eljárási kérdésekről, a felek jogairól (Pl. indokolással ellátott indítványtételi jog biztosítása a bírósági felülvizsgálatra, továbbá az indítványra észrevételezési jog biztosítása).

2) Az alkalmazott jogszabályi rendelkezés megsemmisítése tekintetében – a bírói határozatok megsemmisítése során előadott Alaptörvény-ellenességre vonatkozó indokolást fenntartom, az alábbi kiegészítéssel:

a) Vállalkozás szabadságának sérelme [Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdés megsértése]

aa) A [REDACTED] indítványozó tekintetében az R. 3.§ (6) bekezdése sérti a vállalkozás szabadságát. Ennek lényeges eleme a szerződéses szabadság, amelynek az alapját képező – jelen indítvány esetében az ügyvédi megbízási szerződést, vagy a díjrendeletre utalással az ügyvédi munkadíjra vonatkozó megállapodást - a bíróság hivatalból nem vizsgálhat felül; csak indítványra.

Jelenleg nincs olyan jogszabályi rendelkezés, mely alapján a bíróság hivatalból az R.3.§ (6) bekezdésében foglalt leszállítást megtehetné, így ezen jogszabályi rendelkezés ezen okból is Alaptörvény-ellenes.

ab) A bíróság R. 3.§ (6) bekezdése szerinti eljárásának az eljárási szabályait - ügyvédi munkadíj leszállítása tekintetében - a miniszteri rendelet nem határozza meg. Ez pedig alapvető feltétele lenne a jogszabály bírósági eljárásban való alkalmazásának, a jogbiztonság, a felek biztonsága, az eljárás kiszámíthatósága jegyében.

E tekintetben indítványozó hivatkozik a **75/1995.(XII.21.) AB határozatban** foglaltakra, miszerint:

„A jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének a kiszámíthatóságát is. Ezért alapvetőek a jogbiztonság alkotmányos követelménye szempontjából az eljárásjogi garanciák. Csakis formalizált eljárási szabályok megkövetelésével és betartásával működhetnek alkotmányosan a jogintézmények.

Az alanyi jogok és kötelezettségek érvényesítésére szolgáló eljárási garanciák tehát a jogbiztonság alkotmányos elvéből következnek. Megfelelő eljárási garanciák nélkül működő eljárásban a jogbiztonság sérelmet szenved.”

A felek által felszámított perköltség R. 3.§ (6) bekezdése alapján történő leszállítása tekintetében sincs a bíróságnak hivatalból való eljárásra jogi felhatalmazása, mint ahogy a hivatalból való eljárásra egyébként a perben is csak törvényi rendelkezés alapján van helye. Ezt magának a jogszabálynak kellene kimondania, mivel a polgári perben a bíróság a felek indítványa alapján jár, kivéve, ha az eljárási törvény eltérően rendelkezik.

b) Tulajdonjog sérelme [XIII. cikk (1)-(2) bekezdésének megsértése.]

ba) Indítványozók tulajdonhoz való jogát sérti a 3.§ (6) bekezdésében szabályozott perköltség leszállítására vonatkozó rendelkezés.

A tulajdonhoz való jog sérelme az alperes indítványozónál jelentkezik, mert az alapjog-jogsértéssel nem kapta meg a szabad ügyvédi megállapodás alapján – a díjrendeletre hivatkozással – kialakított 1.066.000,- Ft perköltségből - az ügyvédi munkadíj drasztikus 254.000,- Ft-ra történő lecsökkentésével – a fennmaradó 812.000,- Ft-ot; amelyet a teljes pernyertességére tekintettel a Pp. 80.-§-a és 83.§-a alapján a felperesek terhére kellett volna a bíróságoknak az alperes javára marasztalni

Ezzel szemben az alperes indítványozónak a fellebbezési eljárásban további költsége merült fel: a lerótt 64.960,- Ft fellebbezési illeték, a felperesek részére a II. fokú bíróság által megítélt 20.300,- Ft perköltség, továbbá a II. fokú eljárásban az alperes által felszámított és viselt 20.300,- Ft perköltsége, azaz összesen további 105.560,- Ft kártétel következett be.

Erre tekintettel az ügyvédi iroda is késedelmet szenved a perköltség leszállítása miatt.

3. Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

a) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

1) Indítványozó az elsőfokon eljáró bíróságon nem kezdeményezte az alkotmányjogi panasszal támadott jogerős bírósági határozat végrehajtásának felfüggesztését.

b) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

1) Indítványozó az ügyvédi meghatalmazást a peres eljárásban csatolta. Az ott csatolt meghatalmazás tartalmazza az alkotmánybíróság előtti eljárás megindítására vonatkozó felhatalmazást, amelyet indítványozó csatol ezen irathoz is [I/12 alatt].

2) ██████████ Ügyvéd Iroda, mint érdekelt tekintetében az ügyvédi meghatalmazást ezen irathoz I/13 iratként csatolja.

c) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról

1) Az indítványozó nem járul hozzá a személyes adatai közzétételéhez.

d) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Mellékletek)

1) Indítványozó csatolja:

I/1-I/11 alatt, az ügyben keletkezett – az alkotmányjogi panasz elbírálása tekintetében indítványozó által relevánsnak tartott iratokat.

2) Indítványozó kéri, hogy Tisztelt Alkotmánybíróság szükség esetén az alkotmányjogi panasz elbírálásához szerezzé be a Pesti Központi Kerületi Bíróság 12.P. 85.844/2021. számú periratát.

Budapest, 2022. augusztus 07.

Tisztelettel:

indítványozó

érintett, indítványozó

képviselésében a Dr. Galambos Károly Ügyvédi Iroda nevében:

dr. Galambos Károly ügyvéd

Mellékelt iratok: (13 db)

I/1 alatt – Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) a 12/P.85.844/2021/31. sorszámu, 2021. november 18. napján kelt ítélete

I/2 alatt – Indítványozó fellebbezése (I.) a 31. sorszámu ítélet ellen

I/3 alatt – Indítványozó fellebbezése (II.) a 31. sorszámu ítélet ellen

I/4 alatt –PKKB 12.P.85.844/2021/41. sorszámu, 2021. december 16. napján kelt kijavító végzése, a 12.P.85.844/2021/31. számú ítélete indokolásának [26] bekezdésére vonatkozóan

I/5 alatt – PKKB 12.P.85.844/2021/32. sorszámu, 2021. november 23. napján kelt tájékoztató végzése, az ítélet kiegészítése iránti hivatalból indított eljárásról

I/6 alatt – Alperes 2021. november 28.napján kelt észrevétele a 32.sorszámu végzésre

I/7 alatt – PKKB 12.P.85.844/2021/42. sorszámu, 2021. december 21-én kelt kiegészítő ítélete

I/8 alatt – Alperes 2022. március 18.-án kelt eljárás szabálytalansága miatti kifogás és kijavítási kérelem előterjesztésére

I/9 alatt – PKKB 12.P.85.844/2021/45. sorszámu, 2022. március 31. napján kelt végzése az alperes 2022. március 18-án kelt eljárás szabálytalansága miatti kifogás és kijavítási kérelem elutasítására vonatkozóan

I/10 alatt – a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2022. május 17. napján kelt 52. Pf. 631.043/2021/7. sorszámu ítélete

I/11 alatt - PKKB 12.P.85.844/2021/31. sorszámu, 2021. november 18-ai tárgyalás jegyzőkönyve

I/12 alatt – Alperes 2021. napján kelt meghatalmazása

I/13 alatt – Dr. Galambos Károly Ügyvédi Iroda, mint érintett meghatalmazása az alkotmánybírósi eljárásra.

